

Tadeusz R. Żurowski

Sobień - Manasterzec, pow. Lesko

Informator Archeologiczny : badania 3, 392-394

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SOBIEŚ - MONASTERZEC, pow. Lesko **Wojewódski Konserwator**
Zabytków
Museum w Rzeszowie
Museum w Sanoku

Badania prowadził mgr inż. arch. Tadeusz R. Żurowski. Finansował WKZ i Museum w Rzeszowie.

Pięty sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne i samosyko średniowieczne.

W sierpniu srealizowano badania w trzech miejscach: a/ wykop przy północnym murze obwodowym, b/ w przedbaszciu, c/ przy samku dolnym od strony dziedzińca.

a/ Wykop B-14, w odległości 14 m na wschód od baszty, przy północnym murze obwodowym. Między wykopami z roku 1968 oraz fundamentem budynku z XIV wieku odsłonięto nieprzemieszane warstwy kulturowe od XII - XIII wieku. Okres budowy muru obwodowego pod koniec wieku XIII, przebudowy w połowie wieku XIV i użytkowania aż po 1474 rok /napadu Węgrów/. Odkryto kafle półcyldryczne z prostokątną płytą oszową, ozdabianą motywem liści i żołędzi dębu i napisem gotyckim "ihs" w aureoli, wiele skorup naczyń, pu-chary szklane, bełty, wyroby żelazne i gwoździe kowalskie.

b/ wykop PB, wewnątrz budynku przedbaszcia, dotyczący baszty od zachodu. Na głębokości -730 -690 cm odsłonięto fundamenty z wieku XIII zachowane do wysokości -520 cm, naprawiane w połowie XIV wieku i nadbudowane nieco skośnie do wysokości ponad -400 cm, a także wyżej z przeróbką na przełomie XIV/XV wieku. W części dolnej zachował się podwójny łuk /biforium/ romański, nad wewnętrzną wnęką zaopatrzoną w okienko. Środkowe węzłowie łuków

było podparte konsolą pískowcową z wyobrażeniem zoomorficznym. Cios ten w połowie XIV wieku odpadł i leżał przy ognisku poziomym - 530 cm. Pod nim znaleziono dwie głowy końskie z fragmentami uprzęży żelaznej i plakiet brązowych. Wewnątrz pomieszczenia leżały w gruzie spalone konstrukcje drabin i pomostów dla obrońców. W spągu leżała ceramika z XIII wieku, kilkadziesiąt bełtów strzał do kuszy, żelazne płytki zbroi brygantynowej, resztki skorodowanej kolcsoplecionki, a na poziomie wieku XIV części pełnej zbroi ze sprzączką do ich umocowania, noże, żelazny grot z zadziórami, półwytwory oprawek do noży z kości i rogu. Nad warstwami kulturowymi leżały półcyndryczne kafle garnkowe z XV wieku.

c/ Wykop Z-69, prostopadły do zachowanej ściany zamku od strony dziedzińca. Na obrazie olejnym A. Grabowskiego /Muzeum Narodowe w Krakowie/ widoczny jest w tym miejscu niezachowany obecnie mur drugiego traktu zamkowego. Oświetlono mury, zbudowane na początku XV wieku zachowane do wysokości ok. 2 m, należące do dwu sal nad pochyłym zboczem. Podłogi były położone na legarach opartych na filarach kamiennych. Wewnątrz bardzo duże piecze z kamińców na glinie i polepie z dodatkiem szezki, podbudowane płytami drewnianymi do spania, sapięckami i przypięckami, obłożone kafłami kilku rodzajów. W murach kanały do rozprowadzania ogrzanego powietrza. Znaleziono kilka kafli półcyndrycznych zamkniętych płytą ozdabianą motywami liści i żołędzi dębu orasznakiem "ihs" w aureoli, dwa kafle z motywami winogrodu i dużym napisem LAVRENTY o kroju gotycko-renesansowym /import z Węgier odległych o 30 km/. Ceramika od przełomu wieków XIV/XV, kula z katapulty wagi ponad 11 kg, dużo gwoździ kowalskiej roboty różnych wymiarów i typów z obudowy pieca, podłóg, mebli, stropów i więźby dachowej, haki, podkówka o trzech kołach do butów męskich.

taśmowa o nierównym podcięciu, kłosa żelazny zakończony półgałką, małe krzesiwko, fragment nadtopionej bransolety szklanej trójbarwnej, obrączka z brązu ozdobiona potrójnym wałkiem i srebrny półgrosz koronny Kazimierza Jagiellończyka.

STARGARD SZCZECIŃSKI

Museum Pomorsia Zachodniego
i Konserwator Zabytków Archeologicznych w Szczecinie

Badania prowadziła mgr Ewa Nawrońska. Finansował WKZ w Szczecinie. Pierwszy sezon badań. Średniowieczna i nowożytna zabudowa miasta.

W ramach akcji ratowania miast pomorskich, zagrożonych intensywnymi pracami ziemnymi prowadzono obserwację archeologiczną wykopów budowlanych zakładanych na Starym Mieście w Stargardzie Szczecińskim.

W wykopie, usytuowanym w zachodniej części Rynku Staromiejskiego, natrafiono na skład ceramiki lub zniszczony warsztat garncarski. Na przestrzeni ok. 6 m², na głębokości 0,50-2 m, w warstwie brunatnej próchnicy odkryto kilkaset fragmentów ceramiki polewanej, pochodzącej prawdopodobnie z XIII i XIV wieku.

W dwóch wykopach kanalizacyjnych założonych przy ul. Grodzkiej, we wschodniej części Rynku Staromiejskiego, na głębokości ok. 0,10-1,80 m odkryto fundamenty budynków średniowiecznych oraz pozostałości ulicy wyłożonej drewnem i faszyną. Natrafiono również na palową konstrukcję drewnianą o nieustalonym dotychczas przeznaczeniu. Najstarsze warstwy związane z użytkowaniem tej